

Izvorni znanstveni rad

UDK 343.1(497.5 Dubrovnik)“12/14”

UDK 930.2:343.1>(497.5 Dubrovnik)“12/14”

Primljeno: 9.10.2002.

SREDNJOVJEKOVNI ZAPISNICI DUBROVAČKOG KAZNENOG SUDA: IZVORNE CJELINE I ARHIVSKO STANJE

NELLA LONZA

SAŽETAK: Rekonstruirani su izvorni nizovi zapisnika dubrovačkog kaznenog suda i izrađen njihov tablični pregled za razdoblje od 13. do kraja 15. stoljeća. Ukazano je na istraživačke mogućnosti i na komparativnu vrijednost grade.

1. Arhivsko stanje

Kazneni zapisnici vrijedni su izvori za proučavanje ne samo pravne sfere, nego i niza fenomena svakodnevnog života. Istraživači dubrovačke prošlosti prepoznali su vrijednost sudskih serija, pa su posljednjih desetljeća zaredali radovi koji iz njih crpe obavijesti. Međutim, dok su nizovi kaznenih zapisnika za posljednja stoljeća Republike relativno pregledni i sređeni, stariji registri ispremiješani su i svrstani u različite serije, što otežava snalaženje i lociranje relevantnih svezaka.

Do takvog nepreglednog arhivskog stanja došlo je u 19. stoljeću. Nakon propasti Dubrovačke Republike arhivska se građa počela zapuštati. Francuska vlast uvela je novi moderni registraturni ustroj,¹ zadržavši za starije doku-

¹ Stjepan Ćosić, »Sumarni inventar fonda središnje francuske uprave u Dubrovniku (Acta Gallica).« *Arhivski vjesnik* 38 (1995): 149-195.

Nella Lonza, znanstveni je suradnik Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Adresa: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Lapadska obala 6, 20000 Dubrovnik.

mente osnovni raspored po uredskim prostorijama i izvorne cjeline.² No, već u vrijeme austrijske vlasti grada se počela seliti, raznositi i izlagati uništenju.³ Tridesetih godina 19. stoljeća austrijske su vlasti fond Republike dezintegrirale i njegove dijelove predale na pohranu različitim državnim tijelima, prema njihovom djelokrugu: dio građe je tako otpremljen u Beč, a veći dio razasut po dubrovačkim sudskim, financijskim i drugim institucijama.⁴ Nakon nekog vremena od toga se odustalo i ono što je bilo u Dubrovniku počelo se opet prikupljati u Kneževom dvoru. Međutim, šteta nanescena razdiobom i dugotrajnom nebrigom bila je golema i trajna jer su dijelovi građe bili oštećeni ili razneseni. Vadenjem građe za potrebe znanstvenika, koji su u 2. polovici 19. stoljeća počeli proučavati i objavljivati dubrovačke izvore, zbrka se samo povećavala.⁵ Nemali broj dokumenata je na razne načine dospio u privatne ruke i tek je u rijetkim slučajevima vraćen.⁶ Na inicijativu kotarskog poglavara Nikole Rendića Miočevića napokon se 1885. počelo sa sređivanjem arhiva, a taj je posao povjeren Josipu Gelcichu.⁷ Međutim, kako su njegovo stručno znanje i povijesni uvid bili skromni, gradu nije ispravno rasporedio, neke je tradicionalne cjeline narušio, a nekim serijama dao promašene naslove. Dio serija i podserija naknadno je ponešto preoblikovan, no osnovni Gelcichev raspored i nazivi održali su se do najnovijeg vremena.⁸

Grada nastala djelovanjem središnjih kaznenih institucija vlasti razvrstana je tako u nekoliko osnovnih serija. Seriju 11, *Lamenta politica*, Gelcich je stvorio bez ikakvog opravdanja, jer takvi registri u Dubrovačkoj Republici

² Vidi: Bernard Stulli, »Dva pokušaja inventarizacije Dubrovačkog arhiva poč. XIX. st.« *Arhivski vjesnik* 11-12 (1968-1969): 203-260; Stjepan Ćosić, »Prinos poznavanju tajništva i arhiva Dubrovačke Republike.« *Arhivski vjesnik* 37 (1994): 141-142.

³ Jovan L. Perović, »Arhiv stare Republike u Dubrovniku pod Francuzima i Austrijom.« *Zetski glasnik* 10/753 (1938): 5.

⁴ Josip Gelčić, »Dubrovački arhiv«. *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine* 22 (1910): 538.

⁵ J. Gelčić, »Dubrovački arhiv«: 540.

⁶ J. Gelčić, »Dubrovački arhiv«: 542.

⁷ J. Gelčić, »Dubrovački arhiv«: 537-544.

⁸ Godine 2001. proveden je arhivistički preustroj fonda Dubrovačke Republike kojim su serije dobile novi redoslijed i hrvatske nazive. Taj je zahvat ishitren i nerazuman, jer se novi i stari redni brojevi serija (citirani u brojnoj literaturi) brkaju, a nova imena serija potiru tradicionalno dubrovačko nazivlje. Znanstvenici nove signature ignoriraju i vrela i dalje citiraju na tradicionalan način, pa ima nade u neuspjeh čitave akcije. Sva grada korištena za izradu ovog rada pohranjena je u Državnom arhivu u Dubrovniku.

nisu postojali. Serija 6, *Criminalia*, sadrži registre presuda (koji su se izvorno nazivali *Libri condemnationum* a kasnije *Sentenze*), ali i različite druge sveske; reorganizirao ju je tridesetih godina arhivist Branimir Truhelka, uspostavljajući približan kronološki slijed. Serija 37, *Diversi e Possesso de Criminali*, koja teče od 16. stoljeća, dobila je nezgrapnan naziv. Najbogatije su današnje serije i podserije 50.1 *Lamenta de criminali sive Libri maleficiorum*, 50.2 *Lamenta de criminali* (ili *Lamenti del criminale*), 50.3 *Lamenta de criminali post terraemotum*, 51 *Lamenta de intus*, 52 *Lamenta de foris* i 53 *Lamenta de intus et foris*. Samo su neki od tih naziva izvorni, a drugi su mnogo kasnija arhivistička konstrukcija i to gramatički loša; općenito se i u literaturi i u arhivskim pomagalima citiraju i u latinskim i talijanskim varijantama, nerijetko nečisto. Svesci su ponekad proizvoljno svrstani u spomenute serije. Odnos među serijama 50-53, kao i s prethodno spomenutima, nejasan je i zbunjujući.

Najlošije je sredena građa za 14. i 15. stoljeće, te su svesci iz tri osnovna izvorna niza (*Libri maleficiorum* koji od 1440. nastavlja teći kao *Lamenta de intus*, *Lamenta de foris* i *Libri condemnationum*) završili u čak šest raznih serija i podserija. S druge strane, među kaznene su zapisnike zalutali neki koji onamo nikako ne spadaju.⁹ To me ponukalo na pokušaj rekonstrukcije izvornih nizova i na sinoptički prikaz te arhivske cjeline za razdoblje od 13. do kraja 15. stoljeća.

2. Središnje kaznene institucije i njihovi zapisnici u 13. i 14. stoljeću

Tijekom 13. i 14. stoljeća došlo je do funkcionalnog izdvajanja sudske djelatnosti iz općih poslova upravljanja: članovi Malog vijeća koji su se bavili suđenjem nazivali su se *iudices*, a kada su se sastajali radi rješavanja kaznenih i građanskih predmeta, to se tijelo nazivalo *Curia maior* odnosno *Curia minor*. Središnju poziciju u sudskom vijeću do sredine 15. st. držao je knez,¹⁰

⁹ Na pr. *Lamenta criminalia*, ser. 50.2, sv. 1 iz 1466-1467. odnosi se na vunarski obrt i pripadao bi seriji *Lanae*, ser. 22.7.

¹⁰ Godine 1459. određeno je da će ubuduće knez predsjedati novoutemeljenom kaznenom sudu samo pri suđenju za kapitalne delikte (*Liber Viridis*, izd. B. Nedeljković. Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda, III.23. Beograd: SANU, 1984, c. 492). O poziciji kneza unutar kaznenog sudišta početkom 14. st. vidi: Nella Lonza, »'Pred gosparom knezom i njegovim sucima...': Dubrovački kazneni postupci s početka XIV. stoljeća.« *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 30 (1992): 33-34.

u čijoj su nadležnosti inače bili razni reprezentativni, izvršni i upravni poslovi. Zasebne pravosudne institucije izgradile su se, zapravo, tek u 15. st., utemeljenjem građanskog suda 1416. (*Curia consulum causarum civilium*)¹¹ i shodnim oblikovanjem kaznenog suda 1456. (*Sex iudices de criminali*).¹² Iza takve postupne emancipacije pravosudne djelatnosti stajali su praktični razlozi (povećavanje učinkovitosti i u sudskoj i u upravnoj domeni), ali i potreba da se djelovanje suda uredi preciznijim i drugačijim postupovnim pravilima od onih po kojima se odlučivalo o drugim stvarima.

U početku su svi akti srednjovjekovne dubrovačke komune dobivali oblik notarske isprave, pisane na zasebnom listu; tako je bilo i sa zakonima,¹³ pa i sudskim odlukama. Počevši od 60-tih godina 13. stoljeća¹⁴ u Dubrovniku se ti akti počinju sustavno bilježiti u registrima prema sadržaju, a gotovo u istom razdoblju sabiru se i sistematiziraju propisi te 1272. izrađuje Statut kao temeljni izvor pisanog prava.¹⁵ Do analognog prijelaza na registre dolazilo je i u talijanskim komunama sredinom 13. st., što je bilo od velike važnosti za učinkovito upravljanje i pravnu sigurnost, odnosno učvršćenje državne vlasti.¹⁶

Zapisivanje kaznenih postupaka i presuda u Dubrovniku pratilo je ovaj opći trend. Najstariji dubrovački kazneni predmeti zabilježeni su u pojedinačnim ispravama.¹⁷ Registri za kaznene predmete s nazivom *Liber maleficiorum* ili *Liber de maleficiis* (Knjiga zločinâ) počeli su se voditi svakako prije 1279.¹⁸ U njih su upisivani kazneni postupci zbog zlodjela počinjenih na čitavom prostoru dubrovačke komune (grad, Astartea, otoci), i to akuza-

¹¹ *Liber viridis*, cc. 164-171.

¹² *Liber viridis*, c. 492.

¹³ Nella Lonza, »Dubrovački statut, temeljna sastavnica pravnog poretka i biljeg političkog identiteta«, u: *Statut grada Dubrovnika*. Dubrovnik: Državni arhiv Dubrovnik, 2002: 16-17.

¹⁴ Iz navoda starijih pisaca znamo za *Diversa notariae* iz 1268., dok je najstariji sačuvan arhivski registar iz 1278. Vinko Foretić, »Dubrovački arhiv u srednjem vijeku.« *Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku* 6-7 (1957-59): 320.

¹⁵ N. Lonza, »Dubrovački statut«: 19.

¹⁶ Attilio Bartoli Langeli, »La documentazione degli stati italiani nei secoli XIII-XV: forme, organizzazione, personale.«, u: *Culture et idéologie dans la genèse de l'État moderne*. Roma: École française, 1985: 46-47.

¹⁷ Primjerice, *Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae* IV, izd. T. Smiči-klas. Zagreb: JAZU, 1906: 599-600 (br. 517).

¹⁸ Jednan zapis iz 1279. prekršten je u registru *Praecepta rectoris*, uz kancelarevu napomenu: »Scriptum in libro maleficiorum« (Gregor Čremošnik, *Istorijski spomenici Dubrovačkog arhiva: Kancelariski i notarski spisi g. 1278-1301*. Beograd, 1932: 21).

cijski i inkvizicijski postupci bez razdvajanja.¹⁹ Formule u najstarijim sačuvanim zapisnicima iz 1284-1286. nisu još sasvim ustaljene, no već u onima iz 1312-1313. kazneni su predmeti upisivani na standardizirani način.²⁰ Premda su termini i obrasci varirali zavisno od znanja i navika kancelara, osnovna struktura kaznenih zapisa nije se u srednjem vijeku više bitno izmijenila.

Premda izgleda da su se oko 1332. presude iz kaznenih registara počele prepisivati u zasebne zapisnike (*Libri condemnationum*),²¹ te su knjige sačuvane tek od 1481.²² Ovi su registri bili pomoćnog značaja, radi boljeg pregleda nad globama i drugim kaznama koje treba izvršiti, dok su vjerodostojni bili upisi u knjigama tužbi (*Lamenta*), na koje prijepisi presuda uvijek upućuju.

Postojali su slučajevi kada je počinjen prijestup, ali se nije vodio postupak usmjeren na kažnjavanje, nego je u prvom planu bio oštećenikov interes za naknadu štete. Ovi su procesi na razmeđu kaznenog i građanskog sudovanja i mogli su se razviti u jednom ili drugom smjeru. Bilježeni su isprva u opće kancelarijske registre (koji oblikuju seriju *Diversa cancellariae*), ali kao zasebne cjeline. Iz 13. st. sačuvana su tri takva svešćića, iz 1279-1280.,²³ iz 1284-1285.²⁴ i iz 1295-1297.²⁵ Samo na jednom je označen naslov (*Liber de*

¹⁹ U Perugi su, međutim, u 13. st. posebno vodili *libri accusationum* i posebno *libri inquisitionum*. Vidi: Massimo Vallerani, »Conflitti e modelli procedurali nel sistema giudiziario comunale: i registri di processi di Perugia nella seconda metà del XIII secolo.« *Società e storia* 48 (1990): 281.

²⁰ O utjecaju prijelaza na registre na sudsku praksu općenito vidi: Massimo Vallerani, »I processi accusatori a Bologna fra Due e Trecento.« *Società e storia* 78 (1997): 744-745.

²¹ Tako stoji u napatku za kancelarijskog pomoćnika s kraja 1331. (*Libri reformationum* V, izd. J. Gelcich. Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium, XXIX. Zagreb: JAZU, 1897: 338).

²² *Libro delle condemnationi vecchie ab a. 1481 ad 1521, Criminalia*, ser. 16, sv. 1. Isti je upisnik citiran u *Lamenta de intus*, sv. 31, ff. 54v, 60v. U Gelcichevom katalogu naveden je i "Indice (alfabetico) condemnationi scritte in quaderno ab a. 1427, fol. 42" (560), koji već Truhelka nije mogao naći pri reviziji i sređivanju serije (bilješka u *Gradi za generalni inventar*).

²³ Svešćić iz 1279-1280. uvezan je u *Praecepta rectoris*, sv. 1, ff. 69-88 i objavljen u sklopu *Spisa dubrovačke kancelarije* I, izd. Gregor Čremošnik. Monumenta historica Ragusina, I. Zagreb: JAZU, 1951. Prethodni je svešćić nestao pred kojih stotinjak godina (nakon 1878). V. Gregor Čremošnik, »Dubrovačka kancelarija do godine 1300. i najstarije knjige dubrovačke arhive.« *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu* 39 (1927): 242-243.

²⁴ Tiskan je u *Spisi dubrovačke kancelarije* III, izd. Josip Lučić. Monumenta historica Ragusina, III. Zagreb, JAZU: 1988: 22-23 i 45-124.

²⁵ Objavljen u istom izdanju: 285-342.

securitatibus, testificationibus et aliis actibus omnibus, exceptis maleficiis).²⁶ Smisao ovih upisa bio je da se u vjerodostojnoj pravnoj formi fiksiraju činjenice koje bi kasnije mogle poslužiti ostvarenju nekog subjektivnog prava (...*fecerunt scribi ad futuram memoriam et cautelam*...),²⁷ poglavito prava na odštetu. Među registriranim predmetima nalaze se prijave poljskih šteta,²⁸ drugih zlodjela počinjenih na dubrovačkom prostoru, ali od strane nepoznatog počinitelja,²⁹ te zločina počinjenih izvan dubrovačkog teritorija.³⁰

Početkom 14. st. potonji su se predmeti počeli odvojeno registrirati. Zasebno su upisivani postupci za poljske štete (*dampna que fiunt in vineis, terris, arboribus, fructibus, lignamine, domibus, capannis*) počinjene u dubrovačkom okružju (Astarea i otoci).³¹ Time što se, kao što je već spomenuto, podredno primjenjivalo načelo kolektivne odgovornosti, ovi su postupci dobili izrazitiji građanskopravni značaj. Često su upisivani kao posebna cjelina sa suprotne strane drugih kancelarijskih registara,³² pa ih na pr. u razdoblju 1401-1419. nalazimo u kaznenim zapisnicima (v. niže u tablici). U drugoj vrsti registara počeli su se bilježiti postupci za zločine počinjene izvan dubrovačkog područja ako je oštećenik bio Dubrovčanin.³³ Vjerojatno je osnovna svrha ovih postupaka bila u pritisku na počinitelja da se potruži oko nagodbe i plati naknadu; ako je bio stanovnik susjednog područja, upućen na kontakte s dubrovačkom

²⁶ *Spisi dubrovačke kancelarije III*: 22.

²⁷ Na pr. *Spisi dubrovačke kancelarije III*: 47, 115.

²⁸ Primjerice *Spisi dubrovačke kancelarije III*: 102. Još su nadopune Statuta s kraja 13. st. uvele oblike kolektivne odgovornosti stanovnika područja na kojem je šteta počinjena, ukoliko je štetnik bio nepoznat. Vidi: *Liber statutorum Civitatis Ragusii compositus anno 1272*, izd. V. Bogišić i C. Jireček. Monumenta historico-juridica Slavorum Meridionalium, IX. Zagreb: JAZU, 1904: VIII, 24 i 35; »*Liber omnium reformationum*«, izd. Aleksandar Solovjev, u: *Istoriskopravni spomenici, I. Dubrovački zakoni i uredbe*. Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda, III. 6. Beograd: SANU, 1936: V, 3 iz 1311.

²⁹ Na pr. *Spisi dubrovačke kancelarije III*: 99, 112.

³⁰ Na pr. *Spisi dubrovačke kancelarije III*: 108.

³¹ Ovo je određenje sadržano u naputku za pomoćnika kancelarije iz 1331. (*Libri reformationum V*: 338).

³² Na pr. iz 1334-1336. u *Diversa cancellariae*, sv. 11.

³³ U naputku za pomoćnika kancelarije iz 1331. definirani su ovako: »*omnes derubationes, expoliationes, arestationes et violentias fiendas hominibus Ragusii et eius districtus per quemcumque seu quoscumque, tam in mare, quam in terra extra civitatem et districtum Ragusii*» (*Libri reformationum V*: 338). Predmeti iz 1370-1373. sačuvani su u *Lamenta de foris*, sv. 1; fragment iz 1381-1382. sadržan je u *Intentiones cancellariae*, ser. 54, sv. 1, ff. 69-94.

sredinom, uspjeh da će pomućeni odnosi biti uređeni sporazumno bio je prilično izgledan, što potvrđuje često napuštanje pravosudnog kanala.³⁴ Ovi su registri tijekom 15. st. iščeznuli, odnosno stopili se s *Lamenta de foris*.

Dubrovački se teritorij u 14. i 15. stoljeću proširio na Lastovo, Mljet, Pelejšac, Primorje i Konavle. U nadležnost lokalnih knezova prebačena je i kaznena sudbenost do određene težine djela, odnosno visine kazne,³⁵ pa su ti predmeti registrirani u lokalnim kancelarijskim knjigama.³⁶

3. Sustav kaznenih zapisnika uveden u 15. stoljeću: *Lamenta de intus* i *Lamenta de foris*

Oko 1412. mijenja se sustav vođenja registara središnjeg kaznenog suda. Počinju se odvojeno registrirati tužbe za djela počinjena izvan grada (tj. izvan perimetra gradskih zidina), najprije na suprotnoj strani nekog drugog registra,³⁷ a ubrzo nakon toga u zasebnim knjigama.³⁸ Time nastaje serija *Lamenta de foris*. Registri za zločine počinjene u Gradu još su neko vrijeme zadržali staro ime (*libri maleficiorum*) i tek su se oko 1440. počeli sustavno nazivati *Lamenta de intus*.³⁹

Termini “unutarnji” (*de intus*) i “vanjski” (*de foris*) javljaju se i u kombinaciji s drugim pojmovima u dubrovačkom institucionalnom nazivlju. “*Judices de foris*”, koji se spominju u Statutu, jesu izabrani suci kojima su Dubrovčani mogli povjeriti rješavanje spora.⁴⁰ Ovaj se izraz ubrzo izgubio, jer

³⁴ U preko sto predmeta iz 1370-1373. izrečene su svega tri presude (*Lamenta de foris*, sv. 1, ff. 1-145).

³⁵ Vidi: N. Lonza, *Pod plaštem pravde*: 57-59.

³⁶ Iz razdoblja do kraja 15. st. sačuvani su kazneni upisnici Stonskog kneza (*Lamenta Stagni*, ser. 69, sv. 1-18), Slanskog kneza (*Lamenta Slani*, ser. 73.1, sv. 1-8), Mljetskog kneza (*Lamenta Meledae*, ser. 74.4, sv. 1-5). Većina je svezaka teško oštećena i nečitljiva.

³⁷ Treći svezak *Lamenta de foris* označen je izvorno kao “*latum lamentationum de foris*”, a i po uvezu se vidi da je to fragment većeg registra. Zanimljivo je da ovi procesi nisu bili upisivani sa suprotne strane kaznenog upisnika “*de intus*”.

³⁸ Posebni upisnik (*liber de foris*) spominje se 1416. (*Libri maleficiorum*, sv. 4, f. 195). Najstariji sačuvani svezak je iz 1419-1422. (*Lamenta de foris*, sv. 4).

³⁹ Na koricama sveska iz 1440-1441. javlja se kombinirani naslov: (*Liber*) *malefitorum de intus* (*Libri maleficiorum*, sv. 9).

⁴⁰ *Liber statutorum Civitatis Ragusii*, III, 1, 3-4.

je uvedeno strože pravilo o isključivoj nadležnosti dubrovačkog suda za sporove među domaćima.⁴¹ Zatim, oznaka “vanjski” koristila se za službe u lokalnim jedinicama, pa su se ladanjski knezovi nazivali “*comites de foris*”,⁴² a knezovi, kapetani i kaštelani “*officiali fora dela terra*”.⁴³ U svezi s temom kojom se bavimo, potrebno je napomenuti da se razredba tužbi ne podudara s teritorijalnom nadležnošću tih “vanjskih” službenika, pa se u 15. st. zločini počinjeni u Astoreji upisuju u *lamenta de foris* premda za taj dio teritorija ne postoji *comes de foris*. Naposljetku, izrazi “unutarnji” i “vanjski” koristili su se za dvije kancelarijske prostorne cjeline s različitim režimom pristupa. U 15. st. kancelari u službi građanskog i kaznenog suda zaduženi su za “*libri de cancello di fuora*” i nisu imali slobodnog pristupa registrima pohranjenima u “unutarnjoj kancelariji” (notarskim zapisnicima, knjigama vijeća i dr.), koje su držala pod ključem dva sekretara.⁴⁴ Još u izvorima iz 18. st. ogleda se dvodioba kancelarijskog prostora: u prostoriju u koju se prvu ulazilo (*Cancellaria de Foris*) imale su pristupa i stranke i ondje su im se davale na uvid službene knjige, a u drugu (*Cancellaria interior*) ulazak im je bio strogo zabranjen.⁴⁵

U registre *Lamenta de foris* upisivani su prvenstveno zločini počinjeni na dubrovačkom izvangradskom teritoriju. Za zlodjela s prostora neposredne gradske okolice (na pr. Gruža), Astoreje i Elafita to je bio jedini kazneni registar. Zločini izvršeni na dubrovačkim područjima gdje su bile formirane lokalne jedinice (knežije i kapetanije) registrirani su u ovim zapisnicima samo ako je bio nadležan Kazneni sud po pravilu o isključivoj sudbenosti za najteže zločine, ili zato što je oštećenik iz nekog osobnog razloga ipak postupak pokrenuo pred središnjim sudištem a ne lokalnim dužnosnikom, što u praksi i nije bilo tako rijetko. Na primjer, u dva mjeseca iz 1442. pred središnjim Kaznenim sudom našlo se šest peljeških predmeta.⁴⁶ U jednom slučaju

⁴¹ *Liber statutorum Civitatis Ragusii*, VIII, 25 iz 1278.

⁴² *Liber viridis*, c. 494 iz 1459.

⁴³ *Liber Croceus*, ed. B. Nedeljković. ZIJKSN, III.24. Beograd: SANU, 1997: (c. 68), iz 1473.

⁴⁴ *Liber viridis*, c. 223.

⁴⁵ *Acta Minoris Consilii*, sv. 91, f. 90.

⁴⁶ *Lamenta de foris*, sv. 16, ff. 1-54, na ff. 16v, 19v, 21, 22v, 23r, 23v, 24r. Tražila sam postupke koji se odnose na Pelješac iz dva razloga. Prvi je taj što se radi o području koje je već čitavo stoljeće bilo uklopljeno u dubrovački državni teritorij, pa se “bijeg” nadležnosti prema središnjim institucijama ne može pripisati problemima uspostave državne vlasti; drugi je razlog udaljenost teritorija, koja ne pogoduje obraćanju središnjim tijelima.

razlog zašto se oštećenik obratio sudu u Dubrovniku je razvidan, jer se tužba odnosila upravo na zlouporabu vlasti lokalnog kneza.⁴⁷ U ostalima je, čini se, tužiteljima iz obitelji Latinica bilo jednostavnije pravdu tražiti u Dubrovniku, gdje su živjeli.

Osim toga, u *Lamenta de foris* registrirana su i kaznena djela izvršena izvan dubrovačkog državnog područja, ako je bio umiješan Dubrovčanin, kao žrtva ili počinitelj.⁴⁸ U tim su slučajevima često korišteni posebni mehanizmi rješavanja sukoba, putem porote, primjenom represalija itd.

Udjeli pojedinih vrsta zločina registriranih u *Lamenta de intus* i *Lamenta de foris* različiti su. Na primjer, 1423. 56% postupaka zbog zločina počinjenih unutar grada vođeno je zbog tjelesnog nasilja i ubojstva, nasuprot svega 16% takvih predmeta u *Lamenta de foris*. Verbalni prijestupi u istom su razdoblju skoro su pet puta češće dolazili pred središnji sud ako su bili počinjeni unutar zidina. Nasuprot tome, skoro tri četvrtine “izvangradskih” zločina odnosilo se na krađe i druga imovinska kaznena djela, dok je u gradu na to otpadala tek oko trećina predmeta.⁴⁹ Shodno tome, inkvizicijski su postupci daleko zastupljeniji u *Lamenta de intus*, a u *Lamenta de foris* bilježe se i predmeti koji su prepušteni suđenju putem porote, tj. sporazumno izabranom sudištu. Ovom se prilikom ne mogu upustiti u razmatranje razloga zbog kojih je tipologija zločina u ovim registrima toliko različita, no svakako je presudna prosudba oštećenika koliko se “isplati” angažirati pravosudni mehanizam, na temelju vaganja uložених napora (naročito kod veće udaljenosti od sjedišta suda) i očekivane koristi (je li izgledno da će se djelo moći dokazati i da će sud donijeti osuđujuću presudu, hoće li se ona moći provesti, kolika je vjerojatnost da će optuženik nastojati polučiti nagodbu i platiti odštetu, itd.). Upravo zato što je pitanje svrsishodnosti podnošenja kaznene tužbe bilo snažnije izraženo kod onih koji su živjeli podalje od grada, pred sud su s tog područja dolazila pretežito imovinska djela; obratno, šarolikost procesuiranih zločina s gradskog prostora daleko je veća jer je filter oportuniteti bio slabiji.

⁴⁷ Nikša Petrojević s Korčule tužio je pelješkog (tj. janjinskog) kapetana da ga je izvrijedaao i bezrazložno dao uhititi (*Lamenta de foris*, sv. 16, f. 16v).

⁴⁸ Na pr. na uzorku od 70 slučajeva iz 1442., barem sedam je počinjeno izvan dubrovačkog teritorija (*Lamenta de foris*, sv. 16, ff. 1-42v).

⁴⁹ Za analizu sam koristila *Liber maleficiorum*, sv. 5, ff. 216-362v i *Lamenta de foris*, sv. 5, ff. 121-243, koji se odnose na isto razdoblje.

Nadalje, premda je udio dovršenih kaznenih postupaka pred dubrovačkim sudom u čitavom srednjovjekovlju nizak,⁵⁰ među *Lamenta de foris* gotovo je neznatan.⁵¹ To je jamačno zbog većeg udjela tužbi protiv nepoznatih počinitelja,⁵² ali i zbog veće otvorenosti prema izvansudskim mehanizmima rješavanja sukoba.

Predmeti nisu uvijek ispravno razvrstani na registre *de intus* i *de foris*. Kancelar je ponekad i sam primijetio da je nešto unio u krivu knjigu, pa je upis poništio i prepisao na pravo mjesto.⁵³ No, nisu tako rijetki ni slučajevi kada to nije uočio, pa je predmet ostao u knjizi u koju ne spada. Na primjer, u *Lamenta de foris* nisu prepisani slučajevi kada je Radoslav Živković bio pretučen u vinogradu u Rijeci dubrovačkoj,⁵⁴ kod pomirenja i sklapanja nagodbe u slučaju kad je Trebinjac ubio Konavljanina,⁵⁵ pa ni proces iz 1466. u kojem nije bilo baš nikakve veze s dubrovačkom sredinom.⁵⁶

Isto tako znalo se dogoditi, ali rjeđe, da u kaznene registre "zaluta" neki građanski predmet, na pr. tužba da je susjed bez dozvole i sporazuma napravio propust iz svog zahoda u tužiteljev.⁵⁷

Među dubrovačkim kaznenim registrima iz 15. stoljeća dva iskaču iz upravo opisanog sustava jer sadrže s jedne strane *lamenta de intus*, a s druge strane *lamenta de foris*. Iz arhivskih podataka znamo da je takve prirode bio i ne-

⁵⁰ O tome potanko u Nella Lonza, »Tužba, osveta, nagodba: modeli reagiranja na zločin u srednjovjekovnom Dubrovniku.« *Anali Zavoda za povijesne znanosti* 40 (2002): 57-104, osobito 81-88.

⁵¹ Na pr. 1423. donesena je presuda u 16% postupaka zbog zločina počinjenih u gradu, dok u *Lamenta de foris* nije registrirana nijedna (*Liber maleficiorum*, sv. 5, ff. 216-362v i *Lamenta de foris*, sv. 5, ff. 121-243).

⁵² Tužitelj je ponekad pokretao postupak zato da bi osigurao svoje subjektivno pravo od protoka roka i radi eventualnog pravovremenog fiksiranja dokaza. Na pr. 1442. Radić Dražojević iz Konavala podnosi tužbu jer mu je u Konavlima ukraden konj, premda ne zna tko je počinitelj, jer time "reservat sibi ius in futurum" (*Lamenta de foris*, sv. 16, f. 11v).

⁵³ *Libri de maleficiis*, sv. 4, f. 195: "casum quia scriptum est in libro de foris"; *Lamenta de foris*, sv. 15, ff. 80, 81rv: "Scriptum in libro lamentationum de intus millesimo suprascripto"; *Lamenta de foris*, sv. 16, f. 45v: "scriptum est in lamentis de intus".

⁵⁴ *Libri de maleficiis*, sv. 5, f. 232.

⁵⁵ *Lamenta de intus*, sv. 19, f. 3.

⁵⁶ Stojšav Vokšić, župan iz Gackog, tužio je dva Vlaha turska podanika, Vukšu Bozanovića i Pavla Starvlahovića, da su oti i preprodali nekom Turčinu u Trebinju njegovog posvojenika Radibrata, kojeg je kasnije kupio Radac, kancelar Turčina Ahmeda (*Lamenta de intus*, sv. 21, ff. 30v-31).

⁵⁷ *Lamenta de intus*, sv. 31, f. 73v.

sačuvani svezak iz 1458-1459. Takvi su registri otvarani u izvanrednim prilikama, kada je zbog nedostatnog osoblja kancelarije vođenje kaznenih zapisnika privremeno povjereno kancelarovom zamjeniku, odnosno pomoćniku. Na registru iz 1454. označeno je da ga je pisao vicekancelar Vito Lampre de Sorgo. Taj je izvanbračni potomak plemićkog roda Sorgo⁵⁸ već ranije bio angažiran kao pisar u državnim uredima, na pr. za potrebe povjerenstva za zemljišno razgraničenje 1445.⁵⁹ Zbog haranja kuge, već u svibnju 1454. nastupile su teškoće u radu kancelarije, koje su se u sljedećim mjesecima povećale smrću dvojice notara i bolešću jednog kancelara.⁶⁰ Veliko je vijeće stoga početkom srpnja donijelo odluku o imenovanju dvojice kancelarskih pomoćnika te istodobno odlučilo da će se u novu posebnu knjigu upisivati s jedne strane "unutarnji" a s druge "vanjski" kazneni postupci;⁶¹ već je narednog dana Vito Sorgo počeo voditi taj registar. Vjerojatno je iz nekog sličnog razloga vođen kombinirani kazneni registar za 1456-1457.⁶² Ujesen 1458., za vrijeme odsutnosti kancelara Davida Bocaccija, kancelarijskom pomoćniku Michaelu de Galvano⁶³ povjereno je upisivanje kaznenih postupaka u kombiniranom svesku, koji međutim nije sačuvan.⁶⁴ Kako se u tom razdoblju pokazalo da dva kancelara, zadužena za vođenje zapisnika građanskog i kaznenog suda (*cancelleri delle corte civile et criminale al cancello di fuori*), ali i zapisnika Velikog vijeća⁶⁵ nisu dovoljna, kada je 1459. formalno ustrojen Kaz-

⁵⁸ Zdenka Janeković Römer, *Okvir slobode: dubrovačka vlastela između srednjovjekovlja i humanizma*. Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 1999: 337. Jireček je na temelju prezimena pogrešno pretpostavio da se radi o plemiću (Constantinus Jireček, »Die mittelalterliche Kanzlei der Ragusaner.« *Archiv für Slavische Philologie* 26 (1904): 210). Na prijelazu 15. u 16. st. još je jedan nezakoniti plemićki sin bio kazneni kancelar (Ibidem, 211).

⁵⁹ C. Jireček, »Die mittelalterliche Kanzlei der Ragusaner«: 210.

⁶⁰ Za mjere o privremenom vođenju kancelarijskih poslova v. *Acta Maioris Consilii*, sv. 10, ff. 102, 104, 106v.

⁶¹ "...Che in uno libro novo elqual aquesto se fara, da uno ladi deldito libro debiano shriver et notar li lamenti et inquisicion criminal deltro della terra cum lo processo et examinacion deli testimonii et delaltro ladi deldito libro li lamenti et inquisicion criminal fuora dela terra cum lo processo et examinacion deli testimonii." (*Acta Maioris Consilii*, sv. 10, f. 107v).

⁶² Nažalost, zapisnici Velikog vijeća za pola godine uoči pokretanja tog upisnika nisu sačuvani, a u odlukama Malog vijeća nisam našla nikakav relevantan podatak.

⁶³ Michael de Galvano možda je dobio taj posao zahvaljujući povezanosti s kancelarijskim krugovima; bio je nećak slanskog kancelara Bartola Stephani de Nale (*Testamenta notariae*, sv. 33, ff. 226-227).

⁶⁴ "Quod eius officium sit scribere in uno libro novo Lamenta ab uno latere de intus et ab alio de foris..." (*Acta Minoris Consilii*, sv. 14, f. 244v).

⁶⁵ *Liber viridis*, c. 342.

neni sud, uspostavljena je i stalna služba trećeg kancelara.⁶⁶ Upravo je Michaelu de Galvano privremeno povjereno vođenje kaznenih knjiga dok ne stupi u službu novi kancelar,⁶⁷ a i kasnije je radio na kancelarskim poslovima.⁶⁸ Personalnim pojačanjem kancelarije teškoće su otklonjene, pa se nakon toga više nisu stvarali ovakvi specijalni kazneni registri koje su vodili kancelarski pomoćnici.

4. Vrijednost dubrovačke građe o srednjovjekovnim kaznenim postupcima i istraživačke mogućnosti

Za 13/15. st. raspoložemo sa 125 kaznena registra vođena pred Kaznenim sudom.

Uvidom u slijed i opseg svezaka može se procijeniti da je za 15. st. sačuvano više od dvije trećine registara. Praznine su uglavnom male; veći broj svezaka nedostaje jedino u seriji *Lamenta de foris* za 1473-1479. i u obje serije u razdoblju 1483-1487. Po tome je ova sudska građa vrlo pogodna za sustavne analize djelovanja pravosuđa, penalne politike i drugih fenomena iz kaznenopravne sfere, ali i za serijsko traženje obavijesti o nizu pojava svakodnevnog života.

Među dalmatinskim gradovima samo Trogir ima sačuvane kaznene sudske registre koji opsegom mogu konkurirati dubrovačkima, a starinom ih nadmašuju (1266-1267., 1272., 1281).⁶⁹ Od svih talijanskih gradova tek Bologna i Perugia imaju bogatu sudsku građu za 13. stoljeće. U arhivima drugih gradova kaznenopravne serije teku od 14. st., dok srednjovjekovni sudski spisi za neka vrlo značajna središta nisu sačuvani (na pr. Milano, Padova, Pisa, Roma, Verona).⁷⁰ Ova usporedba ukazuje na posebnu vrijednost dubrovačke građe u komparativnim razmjerima.

⁶⁶ *Liber viridis*, c. 492.

⁶⁷ *Acta Maioris Consilii*, sv. 11, f. 158; *Acta Minoris Consilii*, sv. 15, f. 77.

⁶⁸ Ivan Božić, »Dubrovački kancelar Ksenofon Filelfo.« *Zbornik Filozofskog fakulteta u Beogradu* 9/1 (1967): 228; *Acta Maioris Consilii*, sv. 11, f. 202v.

⁶⁹ *Zapisci sudbenog dvora općine trogirске* I, izd. Miho Barada. Trogirski spomenici, II. Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium, XLVI. Zagreb: JAZU, 1951.

⁷⁰ Pregled sačuvanih kaznenih registara za talijanske srednjovjekovne gradove, vidi u: Andrea Zorzi, »Aspects de la justice criminelle dans les villes italiennes à la fin du Moyen Âge.« *Déviante et Société* 15 (1991): 440.

Jasan uvid u to koji su kazneni registri sačuvani, za koje razdoblje i pod kojom signaturom omogućuje “ciljano traženje” podataka za temu koja se istražuje. Primjerice, u kaznenom registru iz 1401-1404. mogu se pronaći neke još nepoznate pojedinosti o plemićkoj uroti iz 1400. godine. Pod nadnevkom 26. travnja 1401. pokrenut je inkvizicijski postupak protiv nekog Pribislava Bokšića, čovjeka na zlu glasu kao kradljivca i pljačkaša, a također prokazanog da se prethodne godine priključio zavjerenicima. Optuženik je, između ostalog, iskazao kako je dvojici, koja su obilazila Konavle i Trebinje obećavajući koristi onima koji im se priključe, prišlo 70 Trebinjaca i preko 200 Konavljana, kako je bilo predviđeno da nekolicina izazove metež u gradu a da se drugi priključe tek u kasnijoj fazi urote, tko su im bili glavari, itd.⁷¹ Isto tako, moglo bi se pratiti bilježe li kazneni spisi kakve anomalije kriminaliteta u razdobljima gladi ili haranja kužnih bolesti.

Istraživačima može biti važno znati koja materija pripada među *Lamenta de intus* a koja među *Lamenta de foris* i što je od toga sačuvano, kako bi se usmjerili na one registre gdje je veći izgled da će naći ono što ih zanima. Ilustrirat ću to primjerima nekih već istraživanih tema: za podatke o dubrovačkoj srednjovjekovnoj gradskoj topografiji i urbanoj strukturi,⁷² kao i za istraživanja dubrovačkih krčmi,⁷³ relevantna su *Lamenta de intus*; onome pak tko bi istraživao porote,⁷⁴ bilo bi dovoljno pregledavati *Lamenta de foris*.

Onome pak tko bi htio proučavati kaznena djela i njihovu represiju, važno je točno razlučiti registre *de intus* i *de foris* jer su slika kriminaliteta i tijek postupka u njima bitno različiti.

5. Pregled sačuvanih srednjovjekovnih registara dubrovačkog Kaznenog suda

U sinoptičkim tablicama koje slijede, u prvom stupcu rekonstruiran je izvorni naslov sveska s godinama na koje se odnosi, kao rezultat proučava-

⁷¹ *Libri de maleficiis*, sv. 1, ff. 13-14v.

⁷² Marija Planić-Lončarić, »Ceste, ulice i trgovi srednjovjekovnog Dubrovnika.« *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 29 (1990): 157-168.

⁷³ Gordan Ravančić, *Život u krčmama srednjovjekovnog Dubrovnika*. Zagreb: Hrvatski institut za povijest i Dom i svijet, 2001.

⁷⁴ Vera Čučković, »Uloga i značaj porote u dubrovačkoj praksi XIV i XV veka.« *Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu* 18 (1970): 331-354; Branislav M. Nedeljković, »Pogranična porota.« *Istorijski časopis* 24 (1977): 9-46; »Mešovita porota: Dubrovačka dokumenta XIV i XV veka o pograničnoj poroti.«, izd. Branislav M. Nedeljković. *Mešovita grada* 6 (1978): 9-180.

nja serije u cjelini i svakog sveska napose.

U drugom stupcu donesena je izvorna oznaka na koricama ili početku prvog lista, ako je ima, jer je to čvrsto uporište za identifikaciju sveska; oznake su ponekad tek djelomice čitljive, a često nedovršene, jer nije upisana godina s kojom upisi završavaju.

U sljedećoj koloni označeni su datumi s kojim počinju prvi i posljednji upisani predmet, odnosno utvrđen je period u kojemu je vođen taj registar. To ne znači da u njemu nema mladih upisa, naknadno unesenih uz postupak na koji se odnose,⁷⁵ no za razumijevanje strukture i kontinuiteta serije to je sporedno. Na temelju nadnevaka može se uočiti prekida li se serija ili teče kontinuirano. Kod oštećenih svezaka u zagradi su doneseni nadnevc, odnosno njihovi dijelovi, koji se pouzdano čitaju.⁷⁶

Sve su godine označene na suvremeni način, tj. korigirane su ako kancelar nije u novu godinu prelazio s prvim siječnjem. U većini srednjovjekovnih dubrovačkih kaznenih registara primijenjen je stil obrezovanja (*stilus circumcisionis*), kod kojeg godina počinje teći s prvim siječnjem,⁷⁷ no neki su kancelari novu godinu započinjali već s Božićem (*stilus nativitatis*).⁷⁸ Ova je okolnost važna za ispravnu dataciju pojedinog upisa i čitavog sveska.⁷⁹ Zanimljivo je da dubrovačke vlasti nisu suzbijale različitosti u vođenju kancelarijskih knjiga. Kancelari koji su pisali kaznene registre varirali su formule prema onome kako su bili naučeni i nisu se posebno trudili preuzeti obrasce koji su se dotada rabili u dubrovačkim sudskim aktima, a isto je bilo i s datacijom.

U sljedećem stupcu označeni su listovi na koje se protežu kazneni upisi. To je posebno važno ako je u pitanju složeni registar s raznorodnim sadržajem

⁷⁵ Na primjer, u *Lamenta de foris*, sv. 8, zadnji je postupak pokrenut 29. siječnja 1430., pa je tako registar i datiran, bez obzira što posljednji upis pada u sredinu srpnja iste godine. U *Lamenta de foris*, sv. 54 (koji zapravo spada među *Lamenta de intus*), nakon zadnjeg kontinuiranog upisa na f. 276 (od 10.10.1491.), na naredna tri lista prepisan je nastavak postupka započetog 22.04.1490., prekinutog do 14.05.1490. U *Lamenta de intus*, sv. 31, na kraju registra upisan je ishod postupka nakon desetogodišnjeg prekida (ff. 87 i 208).

⁷⁶ Na primjer, u *Lamenta de foris*, sv. 6, prvi datum koji se može pročitati je na f. 12v.

⁷⁷ Na pr. *Lamenta de intus*, sv. 36; *Lamenta de foris*, sv. 23.

⁷⁸ Na pr. *Lamenta de intus*, sv. 17, 20. Za pregled stilova i objašnjenje v. Jakov Stipišić, *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi*. Zagreb: Školska knjiga,² 1985: 194-195.

⁷⁹ Kod *Lamenta de foris*, sv. 11 i početni i završni datum padaju u razdoblje između Božića i Nove Godine, tako da ih je za suvremenu dataciju potrebno korigirati: 27.12.1436.(=1435); 31.12.1437. (=1436).

(kakvi su bili u početku), a može poslužiti i za prvu orijentaciju o opsegu građe. Većina postupaka ne proteže se na više od jedne stranice, pogotovo nedovršeni predmeti; dulji su samo upisi osobito složenih slučajeva, posebice inkvizicijskih postupaka.

Nakon oznake signature u Državnom arhivu u Dubrovniku, opisane su eventualne posebnosti sveska.

U gotovo svakom kaznenom registru, a naročito često u *Lamenta de foris*, uloženi su prilozi različitog sadržaja: koncepti saslušanja, isprave o porotnom suđenju, bilješke o izrečenim globama i sl. Često su umenuti u unutar-nji presavijeni dio korica; ponekad su ih arhivisti označili signaturom i izdvojili u omotnicu priloženu registru, a priloge iz *Lamenta de intus*, sv. 20, netko je, zbog nepoznavanja prirode upisa, pretvorio u zasebni svezak *Lamenta de intus et foris*.⁸⁰

Od pedesetih godina 15. stoljeća⁸¹ registri redovito sadrže, na početku ili kraju, abecedna kazala prema osobnom imenu optuženika, s uputom na broj lista na kojem postupak počinje.

⁸⁰ Od njega je stvoren sveščić *Lamenta de intus et foris*, sv. 4a. Prilog ustvari pripada procesu zbog krađe žita, upisanom u *Lamenta de intus*, sv. 20, ff. 9-20v.

⁸¹ Počevši s *Lamenta de intus*, sv. 15 i *Lamenta de foris*, sv. 30.

LIBRI DE MALEFICIIS/LAMENTA DE INTUS

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Liber de maleficiis 1284-1285	<i>Liber de maleficiis...</i>	01.07.1284.- 11.11.1285.	1rv, 69- 150	serija 25 Diversa cancellariae sv. 2	objavljen u: <i>Spisi du- brovačke kancelarije</i> , III, izd. Josip Lučić. Zagreb, 1988: 21, 124-226.
Liber de maleficiis 1312-1313	<i>Liber de maleficiis (!) et dempnis datis...</i>	22.07.1312.- 18.04.1313.	1-46v	serija 11 Lamenti politici sv. 1	objavljen u: "Dubro- vački 'Liber de male- ficiis' iz 1312-1313. godine", izd. Nella Lonza i Zdanka Janeković-Römer. <i>Radovi Zavoda za hrvatsku povijest</i> 25 (1992): 173-228.
Liber maleficiorum 1348-1350	<i>Capitulum maleficiorum et maledictorum...</i>	11.10.1348.- 29.09.1350.	1-250r	serija 50.1 Libri de male- ficiis sv. 10	
Liber maleficiorum 1372-1374		(25.)05.1372.- 24.04.1374.	1-298v	serija 53 Lamenta de intus et foris sv. 1	početak oštećen
Liber maleficiorum 1401-1404	korice: <i>Liber malle- ficiorum inchoatus MCCCC primo die VII februarii 1401 usque 1404</i> unutra: <i>Liber malle- ficiorum actorum in civitate et districtu Ragusii inchoatus in MCCCC primo, indictione VIII, rectore tunc presi- dente Ser Blaxio de Sorgo</i>	07.02.1401.- 26.05.1404.	1-226	serija 50.1 Libri de maleficiis sv. 1	sa suprotne strane <i>Capitulum dampnorum datorum per vineas et possessiones et lamentationum super predictis factorum</i> , 20.02.1401.- 25.05.1404., ff. 226v-250v
Liber maleficiorum 1404-1407	na koricama čitljivo: <i>1404 usque 1407</i> unutra naslov: <i>Liber mallefici- orum 1404 mensis Junii</i>	03.06.1404.- 13.02.1407.	1-241	serija 51 Lamenta de intus sv. 1	suprotna strana <i>Latus lamentationum damnorum factorum in possessionibus et vineis</i> , 07.1404.- 26.01.1407., ff. 1-24

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Liber maleficiorum 1407-1410	na koricama: <i>Maleficia 1407 inchoata in M^oCCCCVII^o die XVI° februarii usque 1409</i> unutra: <i>Hic est liber maleffliciorum...</i>	17.02.1407.- 01.04.1410.	1-271v	serija 50.1 Libri de maleficiis sv. 2	suprotna strana, na koricama: <i>Latus la- mentationum Astaree</i> ; unutra: <i>Latus dampnorum datorum per Astaream et districtum Ragusii</i> , 28.02.1407.- 10.02.1410., ff. 292v- 271v
Liber maleficiorum 1410-1412	korice vrlo oštećene, nazire se: <i>1410 usque 14..</i> suvremenom rukom bilješka: Lamenta de foris	(11.10.) 1410.- (08.) 1412.	1-197v	serija 52 Lamenta de foris sv. 2	
Liber maleficiorum 1412-1415	na koricama: <i>L(iber) maleficiorum (...) CCCCXII indic- tione (...) X^o die (...)/1412 usque 1415</i>	11.10.1412.- 02.02.1415.	1-223v	serija 50.1 Libri de maleficiis sv. 3	s obratne strane: <i>Latus damnorum datorum in Astarea MCCCCXII de mense decembris</i> , 23.12.1412.- 30.12.1414., ff. 1-23v
Liber maleficiorum 1415-1417	na koricama: <i>Liber maleficiorum inceptus anno domini 1415 de mense februarii usque/1415 usque 1417</i>	04.02.1415.- 24.06.1417.	1-273v	serija 50.1 Libri de maleficiis sv. 4	s obratne strane registar sličnog sadržaja kao prethodni, 17.02.1415.- 18.06.1417., ff. 1-27
Liber maleficiorum 1417-1419	na koricama: <i>Liber maleficiorum inceptus in MCCCCXVII die XXVI junii/1417 usque 1419</i>	26.06.1417.- 21.04.1419.	1-327v	serija 11 Lamenta politica sv. 2	s obratne strane unutra: <i>MCCCCXVII die XXVII junii Latus lamentationum Asta- ree/Latus Astaree</i> , 28.06.1417.- 11.03.1419., ff. 1-12
Liber maleficiorum 1421-1424	na koricama: <i>Maleficiorum liber inc(eptus) die XXVII aprilis MCCCCXXI usque MCCCCXXIII mense marcii/1421 usque 1424</i>	(27.04.1421.) -22.03.1424.	1-397	serija 50.3 Libri de male- ficiis sv. 5	

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Liber maleficiorum 1430-1431	na koricama: <i>Liber Maleficiorum ince- pt(us) (...) Martii MCCCCXXX/1430 usque 1431</i>	07.03.1430.- 04.12.1431.	1-329v	serija 50.1 Libri de male- ficiis sv. 6	
Liber maleficiorum 1431-1433	korice nisu sačuvane f. 1 olovkom u XIX. st. dopisano <i>Lamen- ta de intus et foris</i>	05.12.1431.- 29.01.1433.	1-283v	serija 53 Lamenta de intus et foris sv. 1a	
Liber maleficiorum 1434-1435	korice: <i>Malleficio- rum inceptus 1434/ 1434 usque 1436 (!)</i>	?07.1434.- 11.12.1435.	1-310	serija 53 Lamenta de intus et foris sv. 2	
Liber maleficiorum 1435-1437	nema izvorne korice, na f. 1: <i>MCCCCXXXV (?) Liber maleficiorum inceptus;</i> na rezu stranica: <i>1435-1437</i>	(02.)12.1435.- 28.02.1437.	1-277	serija 50.1 Libri de male- ficiis sv. 7	
Liber maleficiorum 1437-1438	korice: <i>Liber male- ficiorum Civitatis Ragusii inceptus in anno domini MCCCCXXXVIII/ 1437 usque 1438</i>	02.03.1437.- 04.12.1438.	1-344	serija 50.1 Libri de male- ficiis sv. 8	
Liber maleficiorum/in- tus 1440-1441	korice: <i>malefitorum de intus (...) die XXV februarii (...) /1440 usque 1441</i>	25.02.1440.- 27.02.1441.	1-286v	serija 50.1 Libri de male- ficiis sv. 9	
Liber malefici- orum ili Lamen- ta de intus? 1441	nema korica	?03?1441.- 18.11.1441.	1-283	serija 11 Lamenta politica sv. 3	početak vrlo oštećen
Lamenta de intus 1441-1442	korice: <i>Lamenta de intus/ 1441 usque 1442</i>	19.11.1441.- 10.09.1442.	1-274v	serija 51 Lamenta de intus sv. 2	
Lamenta de intus 1442-1443	korice: <i>Lamenta de intus/ 1442 usque 1443</i>	13.09.1442.- 14.07.1443.	1-233v	serija 51 La- menta de intus sv. 3	kraj oštećen
Lamenta de intus 1443-1444	korice: <i>Lamenta de intus/ 1443 usque in 1444</i>	10.09.1443.- 16.07.1444.	1-294v	serija 51 Lamenta de intus sv. 5	

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de intus 1444-1445	korice: <i>Lamenta de intus/ 1444 usque 1445</i>	18.07.1444.- 30.04.1445.	1-262	serija 51 Lamenta de intus sv. 6	
Lamenta de intus 1445-1446	korice: <i>Lamenta de intus/ de 1445 usque 1446</i>	01.05.1445.- 28.02.1446.	1-295v	serija 51 Lamenta de intus sv. 7	
Lamenta de intus 1446-1447	korice: <i>Lamenta de intus/ a 1446 usque 1447</i>	01.03.1446.- 07.02.1447.	1-287v	serija 51 Lamenta de intus sv. 8	
Lamenta de intus 1447	korice: <i>Lamenta de intus 1447 usque</i>	08.02.1447.- 25.11.1447.	1-288v	serija 51 Lamenta de intus sv. 9	
Lamenta de intus 1447-1448	korice: <i>Lamenta de intus/ de 1447 usque 1448</i>	27.11.1447.- 18.10.1448.	1-290v	serija 51 Lamenta de intus sv. 10	
Lamenta de intus 1448-1449	korice: <i>Lamenta de intus 1448 in 1449</i>	18.10.1448.- 08.09.1449.	1-281v	serija 51 Lamenta de intus sv. 11	
Lamenta de intus 1449-1450	korice: <i>Lamenta de intus/ de 1449 in 1450</i>	10.09.1449.- 18.08.1450.	1-292?	serija 51 Lamenta de intus sv. 12	znatna oštećenja
Lamenta de intus 1450-1451	korice: <i>Lamenta de intus/ de 1450 in 1451</i>	07.09.1450.- 20.10.1451.	1-286v	serija 51 Lamenta de intus sv. 13	
Lamenta de intus 1451-1453	korice: <i>Lamenta de intus/ de 1451 in 1453</i>	22.10.1451.- ? 01? 1453.	1-282v?	serija 51 Lamenta de intus sv. 14	oštećeno
Lamenta de intus 1453	korice: <i>Lamenta intus/ de 1453 in 145.</i>	23.01.1453.- 30.11.1453.	1-297v	serija 51 Lamenta de intus sv. 4	u inventaru pogriješno datiran jer krivo pro- čitana godina na koricama
Lamenta de intus 1453-1455	korice: <i>Lamenta de intus/ de 1453 usque in 1455 aprilis</i>	01.12.1453.- 30.04.1455.	1-399v	serija 52 Lamenta de foris sv. 26	na kutiji bilješka: "spada u Lamenta de intus"; ff. 281-287v, za razdoblje 01.08.1454. -01.10.1454. neuvezani, kao zaseban sveščić

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris + Lamenta de intus 1454	korice: <i>Lamenti Defora 1454 luglio/ Scrisse Vito Lampre de Sorgo Viçi changelir</i> sa suprotne strane: <i>Lamenti Dentro Scrisse Vito Lampre de Sorgo Viçi changelir</i>	09.07.1454.- 23.11.1454. (LF) 04.07.1454.- 22.11.1454. (LI)	1-158v (LF) sa suprotne strane: 1-126 (LI)	serija 52 Lamenta de foris sv. 27	
Lamenta de intus 1456-1458	korice: <i>Lamenti dentro</i>	17.03.1456.- 14.07.1456.+ 08.11.1456.- 07.01.1458.	1-368v	serija 52 Lamenta de foris sv. 32	više ruka! u Gradi za generalni inventar bilješka: Lamenta intus
Lamenta de foris + Lamenta de intus 1456-1457	korice: <i>Libro di la- menti fuora Lamenti defora</i> sa suprotne strane: <i>MCCCCCLVI setem- bre per fina/La- menti dentro/E de- nunciacion dele- chase de affitti (!)</i>	03.09.1456.- 10.06.1457. (LF) 07.09.1456.- 18.06.1457. (LI)	1-103 (LF) sa suprotne strane: 1-50	serija 52 Lamenta de foris sv. 31	zapisi u kontinuitetu prestaju početkom siječnja 1457., još po nekoliko zapisa iz lipnja iste godine
Lamenta de intus 1458	korice: <i>(...) intus 1458</i>	06.01.1458.- 30.09.1458.	1-222	serija 51 Lamenta de intus sv. 15	nakon 30.09.1458. zapisano još 11 slu- čajeva do 20.04.1459.
Lamenta de intus 1460	korice: <i>(...) MENT INT (...) 1460</i>	18.02.1460.- 24.09.1460.	1-272v	serija 52 Lamenta de foris sv. 34	u Gradi za generalni inventar bilješka: de Intus
Lamenta de intus 1460-1461	korice: <i>Liber lamentorum intus inceptus die mensis septembris 1460</i>	24.09.1460.- 26.03.1461.	1-231	serija 51 Lamenta de intus sv. 16	
Lamenta de intus 1461	nema izvorne korice	27.03.1461.- 29.12.1461.	1-283v	serija 51 Lamenta de intus sv. 17	
Lamenta de intus 1462	izvorne korice djelomično sačuva- ne: <i>Liber lamento- rum (...) die janua- rii II.^a m.^o (...)</i>	02.01.1462.- 06.08.1462.	1-279v	serija 53 Lamenta de intus et foris sv. 4	restaurirano

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de intus 1462-1463	nema izvornih korica	06.08.1462.- 07.03.1463.	1-257v	serija 51 Lamenta de intus sv. 18	
Lamenta de intus 1464	korice: <i>Liber lamentorum de intus inceptus M^oCCCC^oLXIII. die II martii</i>	02.03.1464.- 20.11.1464.	1-317	serija 51 Lamenta de intus sv. 19	
Lamenta de intus 1464-1465	natpis na izvornim koricama radiran	20.11.1464.- 20?12.1465.	1-269	serija 51 Lamenta de intus sv. 20	kraj oštećen
Lamenta de intus 1465-1466	natpis na izvornim koricama radiran	26.12.1465.- 05.11.1466.	1-225	serija 51 Lamenta de intus sv. 21	
Lamenta de intus 1467-1468	korice: <i>Liber lamentorum de intus inceptus die XX septembris M^oCCCCLXVII.^o</i>	20.09.1467.- 23.06.1468.	1-373	serija 51 Lamenta de intus sv. 22	
Lamenta de intus 1470-1471	izvorne korice bez natpisa	18.07.1470.- 16.04.1471.	1-276v	serija 50.2 Lamenta criminalia sv. 2	
Lamenta de intus 1471	korice: <i>Liber lamentationum de intus inceptus die XXVI° Aprilis M^oCCCCLXXI^o</i>	26.04.1471.- 27.11.1471.	1-268	serija 51 Lamenta de intus sv. 23	
Lamenta de intus 1471-1472	korice: <i>intus</i>	29.11.1471.- 29.07.1472.	1-272	serija 51 Lamenta de intus sv. 24	
Lamenta de intus 1473	izvorne korice oštećene	02.03.1473.- 27.09.1473.	1-281v	serija 52 Lamenta de foris sv. 44	
Lamenta de intus 1473-1474	korice: <i>Liber la- mentorum de intus inceptus die XXVIII septembris M^oCCCCLXX^oIII</i>	29.09.1473.- 27.06.1474.	1-277	serija 51 Lamenta de intus sv. 25	

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de intus 1474-1475	korice: <i>Liber la- mentorum de int(us) inceptus die primo julii M^oCCCC^oLXX(...)</i>	(01.07.)1474.- (28.05.)1475.	1-268v	serija 52 Lamenta de foris sv. 45	početak oštećen; na hrbatu olovkom "Lamenta de intus"; na kutiji bilješka: 51, 25b
Lamenta de intus 1475-1476	korice oštećene: (...) <i>inceptus die XXVIII MCCCCLXXV</i>	29.05.1475.- 21.03.1476.	1-279v	serija 52 Lamenta de foris sv. 46	na kutiji bila bilješka: 51, 25c
Lamenta de intus 1476	korice: 1476	28.03.1476.- 04.12.1476.	1-285v	serija 52 Lamenta de foris sv. 47	na kutiji olovkom: 51, 25d
Lamenta de intus 1476-1477	korice: <i>Liber lamen- torum de intus inceptus die XVI° decem- bris M^oCCCCCLXXVI</i>	07.12.1476.- 29.09.1477.	14-288v	serija 51 Lamenta de intus sv. 26	
Lamenta de intus 1477-1478	korice: <i>intus</i>	22.09.1477.- 12.06.1478.	1-285	serija 51 Lamenta de intus sv. 27	
Lamenta de intus 1479	korice oštećene	12.01.1479.- 23.09.1479.	1-273	serija 51 Lamenta de intus sv. 28	
Lamenta de intus 1480		08.01.1480.- 30.09.1480.	1-215	serija 52 Lamenta de foris sv. 49	na kutiji olovkom: 51, 28b
Lamenta de intus 1482-1483	korice: <i>LAMENTA DE INTUS IN 1482</i>	10.10.1482.- 05.06.1483.	43(!)-249	serija 51 Lamenta de intus sv. 29	
Lamenta de intus 1483-1484	korice: <i>LAMENTA DE INTUS IN 1484 INCEPTUS DIE II. MAII</i>	02.05.1484.- 06.08.1484.	1-188	serija 51 Lamenta de intus sv. 30	
Lamenta de intus 1487-1488	korice: <i>Lamenta de intus 1487 Die XVIII augusti</i>	18.08.1487.- 21.03.1488.	1-272	serija 51 Lamenta de intus sv. 31	
Lamenta de intus 1488	korice: <i>Lamenta de intus 1488</i>	(27.03.)1488.- 22.09.1488.	1-277	serija 51 Lamenta de intus sv. 32	

izvorni naziv (rekonstrukcija)	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de intus 1488-1489	korice: <i>LAMENTA DE INTUS 1488</i>	18.09.1488.- 18.03.1489.	1-271	serija 51 Lamenta de intus sv. 33	
Lamenta de intus 1490/1	izvorne korice uvezane naopako: <i>LAMENTA DE INTUS 14 (...)</i>	10.01.1490.- 31.07.1490.	1-277v	serija 51 Lamenta de intus sv. 34	
Lamenta de intus 1490/2	izvorne korice: <i>LAMENTA DE INTUS 1490</i>	03.08.1490.- 23.12.1490.	1-278v	serija 51 Lamenta de intus sv. 35	
Lamenta de intus 1491		21.02.1491.- 10.10.1491.	1-280v	serija 52 Lamenta de foris sv. 54	
Lamenta de intus 1493-1494	korice: <i>Lamenta de intus 1494</i>	18.12.1493.- 14.07.1494.	1-274v	serija 51 Lamenta de intus sv. 36	
Lamenta de intus 1494-1495	korice: <i>Lamenta de intus 1494</i>	17.07.1494.- 09.02.1495.	1-285v	serija 51 Lamenta de intus sv. 37	
Lamenta de intus 1496	korice: <i>Lamenta de Intus 1496</i>	27.02.1496.- 16.08.1496.	1-288v	serija 51 Lamenta de intus sv. 38	
Lamenta de intus 1496-1497	korice: <i>Lamenta De Intus 1496</i>	16.08.1496.- (18.02.)1497.	1-278v	serija 51 Lamenta de intus sv. 39	kraj sv. oštećen
Lamenta de intus 1497	korice: (...) <i>Intus 1497</i>	22.02.1497.- 10.08.1497.	1-273v	serija 51 Lamenta de intus sv. 40	
Lamenta de intus 1497-1498	korice: <i>Lamenta De Intus 1497-98</i>	14.08.1497.- 10.02.1498.	1-278v	serija 51 Lamenta de intus sv. 41	
Lamenta de intus 1498	korice: <i>Lamenta de Intus 1498</i>	10.02.1498.- 19.09.1498.	1-280v	serija 51 Lamenta de intus sv. 42	
Lamenta de intus 1499	korice: <i>LAMENTA DE INTUS</i>	05.05.1499.- 17.12.1499.	1-281v	serija 51 Lamenta de intus sv. 43	

LAMENTA DE FORIS

izvorni naziv	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris* 1412-1414	korice: <i>Latum lamentationum inceptorum in MCCCCXII 1412 usque 1414</i> unutra: <i>In Christi nomine amen. Anno eiusdem nativitatis millesimo quadragesimo XII, indictione Quinta, die XV augusti. Latum lamentationum de foris</i>	15.08.1412.- 10.07.1414.	1-142	serija 52 Lamenta de foris sv. 3	kraj oštećen; po hrbatu se može zaključiti da bila uvezana još tri svešćića; nije bio zasebni registar, nego kombiniran s drugim
Lamenta de foris 1419-1422	korice oštećene: <i>Lamentationes de foris (...) CCXVIII, indictione XII/1419 usque 1421</i>	20.05.1419.- 29.01.1422.	1-397v	serija 52 Lamenta de foris sv. 4	
Lamenta de foris 1422-1424	korice: <i>Lamentationes de foris incepte in MCCCC(...) ultimo januarii usque/1422 usque 1424</i>	31.01.1422.- 04.06.1424.	1-297v	serija 52 Lamenta de foris sv. 5	
Lamenta de foris 1424-1426		(09.07.1424.)- (11.04.1426.)	1-226	serija 52 Lamenta de foris sv. 6	bilo vrlo oštećeno, znatan dio se ne može čitati; restaurirano
Lamenta de foris 1426-1428	na sačuvanom ostrišku korica: <i>1426 usque 1428</i>	29.04.1426.- 26.02.1428.	1-264v	serija 52 Lamenta de foris sv. 7	restaurirano
Lamenta de foris 1428-1430	korice: <i>Lamenta de foris MCCCCXXVIII de marcio/1428 usque 1429</i>	07.03.1428.- 29.01.1430.	1-324v	serija 52 Lamenta de foris sv. 8	
Lamenta de foris 1432-1433	korice: <i>Ihesus. Liber lamentationum de foris (...) 1432 usque (1433)</i>	01.02.1432.- 30.05.1433.	1-267	serija 52 Lamenta de foris sv. 9	vrlo oštećeno
Lamenta de foris 1433-1434	korice: <i>Liber lamentationum de foris M°CCCC°XXXIII/ 1433 usque 1434</i>	01.06.1433.- 26.11.1434.	1-333v	serija 52 Lamenta de foris sv. 10	

izvorni naziv	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris 1435-1436	korice: <i>Liber lamentationum de foris inceptus in MCC-CCXXXVII/1436</i>	27.12.1435.- 31.12.1436.	1-290	serija 52 Lamenta de foris sv. 11	
Lamenta de foris 1437-1438	korice: <i>Lamentationum de foris inceptus in MCCCCXX-XVII de mense/1437 usque 1438</i>	01.01.1437.- 07.04.1438.	1-298v	serija 53 Lamenta de intus et foris sv. 3	
Lamenta de foris 1438-1439	korice: <i>Liber lamentationum de foris inceptus in M°CCCC°XXXVIII. die octava aprilis/ 1438 usque 1439</i>	08.04.1438.- 12.07.1439.	1-286v	serija 52 Lamenta de foris sv. 12	
Lamenta de foris 1439-1440	korice: <i>Lamentationum de foris (...) MCCCCXXXVIII die XIII julii usque in MCCCXL die XXVIII julii/1439 usque 1440</i>	14.07.1439.- 01.08.1440.	1-286	serija 52 Lamenta de foris sv. 13	
Lamenta de foris 1440-1441	korice: <i>Lamentationum de foris ex MCCCCXL.ta die XXVIII julii usque in MCCCC (!)/1440 usque 1441</i>	28.07.1440.- 03.09.1441.	1-276	serija 52 Lamenta de foris sv. 14	
Lamenta de foris 1441-1442	korice: <i>Lamenta de foris/ 1441 usque 1442</i>	03.09.1441.- 13.08.1442.	1-262v	serija 52 Lamenta de foris sv. 15	
Lamenta de foris 1442-1443	korice: <i>Lamenta de foris/ 1442 usque 1443</i>	09.09.1442.- 05.08.1443.	1-280v	serija 52 Lamenta de foris sv. 16	
Lamenta de foris 1443-1444	korice: <i>Lamenta de foris/ 1443 usque 1444</i>	07.08.1443.- 31.05.1444.	1-266	serija 52 Lamenta de foris sv. 17	
Lamenta de foris 1444-1445	korice: <i>Lamenta de foris/ 1444 usque 1445</i>	01.06.1444.- 15.01.1445.	1-178v	serija 52 Lamenta de foris sv. 18	

izvorni naziv	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris 1445	korice: <i>Lamenta de foris de 1445 usque in 1445</i>	17.01.1445.- 30.11.1445.	1-286	serija 52 Lamenta de foris sv. 19	
Lamenta de foris 1445-1447	korice: <i>Lamenta de foris de 1445 usque in 1447</i>	01.12.1445.- 16.01.1447.	1-287v	serija 52 Lamenta de foris sv. 20	
Lamenta de foris 1447-1448	korice: <i>Lamenta de foris de 1447 usque 1448</i>	16.01.1447.- 25.02.1448.	1-299v	serija 52 Lamenta de foris sv. 21	
Lamenta de foris 1449	korice: <i>Lamenta de foris 1449 usque</i>	18.01.1449.- 24.12.1449.	1-303	serija 52 Lamenta de foris sv. 22	
Lamenta de foris 1449-1450	korice: <i>Lamenta de foris 1450 usque in</i>	24.12.1449.- 29.10.1450.	1-266	serija 52 Lamenta de foris sv. 23	
Lamenta de foris 1450-1451	korice: <i>Lamenta foris de 1450 in 1451</i>	29.10.1450.- 23.10.1451.	1-292v	serija 52 Lamenta de foris sv. 24	
Lamenta de foris 1453-1455	korice: <i>Lamenta de foris de 1453 usque 1455 14 januarii</i>	05.06.1453.- 06.07.1454.+ 03.01.1455.- 14.01.1455.	1-322	serija 52 Lamenta de foris sv. 25	između dvije cjeline nema prekida u numeraciji ni posebnosti uveza
Lamenta de foris + Lamenta de intus 1454	korice: <i>Lamenti Defora 1454 luglio Scrisse Vito Lampre de Sorgo Viçi changelir</i> sa suprotne strane: <i>Lamenti Dentröl Scrisse Vito Lampre de Sorgo Viçi changelir</i>	09.07.1454.- 23.11.1454. (LF) 04.07.1454.- 22.11.1454. (LI)	1-158v (LF) sa suprotne strane: 1-126 (LI)	serija 52 Lamenta de foris sv. 27	vidi pod Lamenta de intus
Lamenta de foris 1455	korice: <i>Lamenta de foris 1455</i>	14.01.1455.- 30.11.1455.	1-294	serija 52 Lamenta de foris sv. 28	
Lamenta de foris 1455-1456	natpis na koricama nečitljiv	03.12.1455.- 21.12.1456.	1-299v	serija 52 Lamenta de foris sv. 29	nema upisa između veljače i rujna 1466. nekoliko ruka

izvorni naziv	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris + Lamenta de intus 1456-1457	korice: <i>Libro di lamenti fuora/ Lamenti defora</i> sa suprotne strane: <i>MCCCCLVI settembre per fina/ Lamenti dentro/E denunciacion de-chase de affitti (!)</i>	03.09.1456.- 10.06.1457. (LF) 07.09.1456.- 18.06.1457. (LI)	1-103 (LF) sa suprotne strane: 1-50	serija 52 Lamenta de foris sv. 31	vidi pod Lamenta de intus
Lamenta de foris 1456-1457	korice: (?) 1457 <i>Lamenta de foris</i>	28.12.1456.- 30.09.1457.	1-263	serija 52 Lamenta de foris sv. 30	f. 264rv ćirilski isprava; dva inkvizicijska postupka iz istog razdoblja sa suprotne strane, ff. 1-6
Lamenta de foris 1459-1460	korice: <i>Lamenta foris 1459</i> <i>LAMENTA FORIS 1459-1460</i>	25.05.1459.- 19.05.1460.	1-268v	serija 52 Lamenta de foris sv. 33	
Lamenta de foris 1461-1462	korice: <i>Liber lamentationum de foris inceptus die VIII° julii 1461</i>	09.07.1461.- 22.04.1462.	1-272v	serija 52 Lamenta de foris sv. 35	
Lamenta de foris 1464-1465		08.10.1464.- 30.04.1465.	1-268	serija 52 Lamenta de foris sv. 36	
Lamenta de foris 1465-1466	korice: <i>Liber lamentorum de foris inceptus die II° mai MCCCC(...)</i>	02.05.1465.- 03.05.1466.	1-364v	serija 52 Lamenta de foris sv. 37	
Lamenta de foris 1466-1467	korice: <i>Liber lamentorum de foris (!) inceptus die X^o augusti M^oCCCC^oLXVI</i>	15.09.1466.- 24.04.1467.	1-235v	serija 52 Lamenta de foris sv. 38	
Lamenta de foris 1467-1468	korice: <i>Liber lamentorum (de foris?) inceptus die XXVI° aprilis M^oCCCC^oLVII</i>	26.04.1467.- 18.03.1468.	1-334v	serija 52 Lamenta de foris sv. 39	
Lamenta de foris 1468	korice: <i>Liber lamentorum de foris inceptus die XVIII° marcij M^oCCCC^oLXVIII^o</i>	19.03.1468.- 03.12.1468.	1-275v	serija 52 Lamenta de foris sv. 40	

izvorni naziv	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris 1468-1469		04.12.1468.- 01.08.1469. (?)	1-263	serija 52 Lamenta de foris sv. 41	
Lamenta de foris 1470-1471		06.07.1470.- 21.03.1471.	1-294	serija 52 Lamenta de foris sv. 42	
Lamenta de foris 1472-1473	korice: <i>Liber lamentorum de foris inceptus die XXVIII novembris M^oCCCC^oLXXII</i>	28.11.1472.- 12.11.1473.	1-297	serija 52 Lamenta de foris sv. 43	
Lamenta de foris 1479-1480		22.05.1479.- 07.01.1480.	1-257v	serija 52 Lamenta de foris sv. 48	
Lamenta de foris 1482-1483	korice: <i>LAMENTA DE FORIS IN 1482</i>	18.10.1482.- 09.04.1483.	56-279	serija 52 Lamenta de foris sv. 50	
Lamenta de foris 1487	korice: <i>LAMENTA DE FORIS 1487 in M^o(...)</i>	01.03.1487.- 02.11.1487.	1-228	serija 52 Lamenta de foris sv. 51	
Lamenta de foris 1487-1488	korice: <i>LAMENTA DE FORIS DE 1487 in 1488</i>	04.11.1487.- 04.09.1488.	1-243	serija 52 Lamenta de foris sv. 52	
Lamenta de foris 1488-1489	korice: <i>LAMENTA DE FORIS 1488</i>	04.09.1488.- 18.06.1489.	1-279	serija 52 Lamenta de foris sv. 53	
Lamenta de foris 1491	korice: <i>LAMENTA DE FORIS</i>	08.04.1491.- 26.01.1492.	1-278v	serija 52 Lamenta de foris sv. 55	
Lamenta de foris 1492-1493		28.01.1492.- 02.01.1493.	1-272v	serija 52 Lamenta de foris sv. 56	
Lamenta de foris 1493	korice: <i>Lamenta De foris 1493</i>	03.01.1493.- 18.11.1493.	1-278v	serija 52 Lamenta de foris sv. 57	

izvorni naziv	izvorna oznaka na registru	razdoblje	listovi na koje se protežu kazneni upisi	signatura DAD	napomena
Lamenta de foris 1493-1494	korice: <i>Lamenta de foris 1493</i>	18.11.1493.- 25.09.1494.	1-281v	serija 52 Lamenta de foris sv. 58	
Lamenta de foris 1495-1496	korice: <i>Lamenta de foris 1495</i>	31.07.1495.- (09.07.1496.)	1-276v	serija 52 Lamenta de foris sv. 59	
Lamenta de foris 1496-1497	korice: <i>Lamenta de foris 1496</i>	10.07.1496.- 16.03.1497.	1-275v	serija 52 Lamenta de foris sv. 60	
Lamenta de foris 1497	korice: <i>Lamenta de foris 1497</i>	18.03.1497.- 27.10.1497.	1-277v	serija 52 Lamenta de foris sv. 61	
Lamenta de foris 1497-1498	korice: <i>Lamenta de foris 1497-98</i>	30.10.1497.- 28.09.1498.	1-279v	serija 52 Lamenta de foris sv. 62	
Lamenta de foris 1498-1499	korice: <i>Lamenta de foris 1498</i>	27.09.1498.- 08.10.1499.	1-281v	serija 52 Lamenta de foris sv. 63	

CRIMINAL RECORDS OF MEDIEVAL DUBROVNIK: A SURVEY

NELLA LONZA

Summary

Records of the Criminal Court of Dubrovnik are filed in different series in the State Archives in Dubrovnik. Many volumes have been mislaid or filed in the series they do not originally belong to as a result of the classification of the archivist J. Gelcich in the 19th century. The author of this article has reconstructed the original series of volumes related to the medieval period (1284-1499). With this aim she examined the types of records, particularly the distinction between *lamenta de intus* and *lamenta de foris* in the 15th century.

The author underlines the importance of the researcher's knowledge of the original organization of the judicial series for the purpose of better economization of the investigation and accuracy of interpretation. She also points to the great value of these sources as compared to other towns in medieval Dalmatia but in Italy as well.

A table representing 125 volumes with reference to their original name, current classification, date, etc. has been provided.